

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. президента державного некомерційного підприємства “Державний університет “Київський авіаційний інститут”

Ксенія СЕМЕНОВА

«07» квітня 2025 року

ВИСНОВОК

Державного некомерційного підприємства “Державний університет “Київський авіаційний інститут” (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шевченка Романа Петровича, поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування” на тему “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”

Витяг

із протоколу № 7 розширеного засідання
кафедри публічного управління та адміністрування КАІ
від 25 березня 2025 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри публічного управління та адміністрування:

Головуюча на засіданні – в.о. зав. кафедри, д.держ.упр., професор Кожина А.В.; д.держ.упр., проф., професор кафедри Марушева О.А.; д.держ.упр., проф., професор кафедри Лелеченко А.П.; д.держ.упр., доц., професор кафедри Грищенко І.М.; д.держ.упр., доц., професор кафедри Дяченко С.А.; д.держ.упр., проф., професор кафедри Гоголь Т.В.; к.держ.упр., доц., доцент кафедри Нестеренко Г.П.; доктор філософії, доцент кафедри Горбата Л.П.; к.держ.упр., доц., доцент кафедри Перестюк І.П.; к.держ.упр., доц., доцент кафедри Дерун Т.М.; к.ю.н., доц., доцент кафедри Гелич А.О.

Аспіранти кафедри: Шевченко Р.П.; Мерзлюк Л.В.; Максимов О.Ю.; Фіщук В.С.; Андріанов І.О.

Присутні на засіданні представники факультету економіки та бізнес-адміністрування:

Грущинська Н.М. д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу і туризму;

Ареф'єва О.В. д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники з інших навчальних закладів:

Радченко Олександр Віталійович. д.держ.упр., проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування Одеського національного технологічного університету.

Серед присутніх 7 докторів наук з державного управління і 4 кандидати наук з державного управління / докторів філософії з публічного управління та адміністрування.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри публічного управління та адміністрування КАІ Шевченка Романа Петровича на тему “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор Марушева Олександра Анатоліївна.

Дисертація виконувалась на кафедрі публічного управління та адміністрування Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (протокол № 9 від 15 грудня 2022 року).

Уточнену редакцію теми дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради КАІ (протокол № 1 від 19 грудня 2024 року.).

Виступили:

Здобувач Шевченко Роман Петрович представив презентацію за основними положеннями дисертації “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету, завдання, методи дослідження, охарактеризував об’єкт та предмет дисертації, виклав основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав науково-практичну значущість роботи, зазначив про впровадження результатів дослідження.

Автором у ході дослідження ідентифіковано ключові проблеми, такі, як недосконалість нормативно-правової бази, слабку координацію між органами влади, обмежене фінансування та відсутність комплексного підходу до соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів управління з урахуванням досвіду децентралізації, міжнародних практик і партнерств із громадянським суспільством. Запропоновано інституційні моделі, що забезпечують адресність, інтеграцію ресурсів і залучення місцевих громад для ефективного вирішення соціальних потреб ветеранів.

Проаналізовано нормативно-правове регулювання України у сфері соціального захисту ветеранів війни та їхніх сімей, а також відповідність міжнародним

стандартам. Законодавство передбачає широкий спектр соціальних гарантій, але їх реалізація залежить від підзаконних актів. Міжнародні стандарти наголошують на соціальній інтеграції, психологічній підтримці та реабілітації. Попри відповідність загальним вимогам, нормативно-правове регулювання потребує удосконалення механізмів психологічної допомоги, реабілітації та підтримки членів сімей загиблих ветеранів війни.

Досліджено інституційно-організаційний механізм регулювання публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Визначено ключові суб'єкти: Міністерство у справах ветеранів України, Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю, центри соціальних служб, громадські та міжнародні організації. Запропоновано уточнення тлумачення механізму як комплексної системи, що поєднує нормативно-правові, фінансові, адміністративні та технічні інструменти. Доведено, що ефективність регулювання забезпечується через координацію між державними органами, громадськими ініціативами та міжнародними партнерами, що сприяє комплексному вирішенню соціальних потреб ветеранів та членів їх сімей.

Встановлено, що ефективність реалізації програм обмежується рядом проблем: медична допомога ускладнена недостатнім доступом до якісних послуг та реабілітації; житлове забезпечення стикається з проблемою тривалих черг та обмеженого фінансування; фінансова підтримка є недостатньою через низькі виплати та бюрократичні перешкоди; освітні пільги важко реалізувати через складні процедури та низьку обізнаність ветеранів війни про доступні можливості. Для підвищення результативності програм пропонується усунути бар'єри, щоб забезпечити ефективну реінтеграцію ветеранів війни та членів їх сімей у суспільство.

Ідентифіковано ключові проблеми соціального захисту ветеранів війни та їхніх сімей, такі, як складність отримання пільг, недостатня цифровізація, відсутність єдиного реєстру, слабка координація між держорганами та обмежене фінансування. Бюрократія, дублювання функцій та фрагментація системи ускладнюють доступ до соціальних послуг. Пропонується спрощення процедур та автоматизація, стабілізація фінансування, а також покращення міжвідомчої взаємодії для ефективного захисту ветеранів.

Порівняльний аналіз систем соціального захисту ветеранів війни у країнах ЄС та НАТО дозволив визначити ефективні практики для вдосконалення української моделі. Дослідження охопило ключові напрями підтримки: медичну реабілітацію, психологічну допомогу, професійну перепідготовку, фінансову підтримку та житлові пільги: Франція та Німеччина відзначаються наданням комплексної медичної допомоги; Польща, Італія, Іспанія – професійною адаптацією та житловими програмами; Швеція та Канада – довготривалою психологічною підтримкою; у США надаються сучасні медичні послуги та значні фінансові субсидії; Велика Британія та Нідерланди залучають благодійні організації. Адаптація практик сприятиме створенню ефективної системи соціального захисту ветеранів в Україні, враховуючи їхні потреби.

Визначено ключові напрями вдосконалення публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та їхніх сімей, таких, як цифровізація (створення єдиної платформи для інтеграції соціальних послуг, спрощення доступу до медичних,

житлових, фінансових та освітніх програм), розширення реабілітаційної мережі (залучення міжнародних партнерів і приватного сектору для покращення якості реабілітації, особливо у віддалених регіонах), інформаційна підтримка (посилення обізнаності ветеранів через інформаційні кампанії, громадські організації та ЗМІ). Запропоновані заходи спрямовані на створення прозорої, ефективної та комплексної системи соціального захисту, що сприятиме успішній реінтеграції ветеранів війни та покращенню якості життя членів їх сімей.

Розроблено рекомендації щодо впровадження новітніх технологій у систему соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей для підвищення її ефективності. Визначено ключові проблеми: складність доступу до послуг, бюрократію та недостатню прозорість. Цифрові рішення, зокрема телемедицина, єдина цифрова платформа, штучний інтелект та Big Data, дозволять оптимізувати управління соціальними програмами та персоналізувати допомогу. Запропоновано створення інтегрованої цифрової системи для автоматизації процесів, підвищення доступності та прозорості соціальних послуг для ветеранів війни та членів їх сімей.

Запропоновано ефективні моделі взаємодії держави з ветеранськими та громадськими організаціями для забезпечення комплексного соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Виділено основні напрями взаємодії, такі, як координація – створення спеціального координаційного органу для об'єднання державних установ, громадських організацій та бізнесу; цифровізація – впровадження онлайн-платформ для прозорого розподілу ресурсів і доступу до соціальних послуг; публічно-приватне партнерство – залучення додаткових фінансових ресурсів і розвиток інфраструктури для реабілітації та працевлаштування ветеранів. Доведено, що такі підходи сприяють підвищенню ефективності соціальної підтримки, адаптації системи до нових викликів і зміцненню соціальної стабільності.

Структура та обсяг дисертації зумовлена метою і логікою дослідження та складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Після закінчення презентації Шевченком Р. П. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. **Дяченко С.А.**, д.держ.упр., доц., професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: Яким чином Ви визначаєте публічне управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей? Чим Ваше визначення відрізняється від існуючих у науковій літературі?

Відповідь: Дякую за запитання. Публічне управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та їхніх сімей ми визначаємо як інтегровану систему заходів, механізмів і рішень, що реалізуються державними органами, місцевим самоврядуванням, громадськими організаціями та міжнародними партнерами з метою забезпечення адаптації, реабілітації та реінтеграції ветеранів у цивільне життя. Наша концепція відрізняється від традиційних визначень тим, що акцентує увагу на комплексному підході, що включає цифровізацію процесів, міжвідомчу координацію,

а також активне залучення приватного сектору через механізми публічно-приватного партнерства.

2. Дерун Т.М., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: Які переваги та виклики Ви бачите у використанні механізму публічно-приватного партнерства для фінансування та реалізації програм соціального захисту ветеранів війни?

Відповідь: Дякую за запитання. Основні переваги використання публічно-приватного партнерства у сфері соціального захисту ветеранів включають: розширення фінансових можливостей, залучення додаткових ресурсів із приватного сектору; інноваційний підхід, оскільки приватні компанії можуть запроваджувати сучасні цифрові технології та ефективні управлінські моделі; зменшення навантаження на державний бюджет через розподіл фінансової відповідальності. Виклики включають ризики корупції при укладанні угод між державою та бізнесом, недостатність нормативно-правової бази для реалізації довгострокових проектів у соціальній сфері, а також необхідність ефективного контролю за якістю послуг, що надаються приватним сектором.

3. Радченко Олександр Віталійович. д.держ.упр., проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування Одеського національного технологічного університету

Запитання: Які цифрові рішення, на Вашу думку, є найбільш перспективними для підвищення ефективності соціального захисту ветеранів війни в Україні?

Відповідь: Дякую за запитання. Найбільш перспективними є: єдина цифрова платформа для інтеграції всіх соціальних послуг та автоматизації процесу отримання допомоги; штучний інтелект (AI) та Big Data для персоналізації соціальних послуг і прогнозування потреб ветеранів; технології блокчейн для прозорості соціальних виплат та запобігання шахрайству; телемедицина для забезпечення доступу ветеранів до медичних і психологічних консультацій у віддалених регіонах.

Запитання: Які основні проблеми Ви виявили у нормативно-правовому регулюванні соціального захисту ветеранів в Україні, і які Ваші пропозиції щодо їх усунення?

Відповідь: Дякую за питання! Основними проблемами є: відсутність єдиної державної політики у сфері соціального захисту ветеранів; низький рівень міжвідомчої координації; бюрократичні процедури, що ускладнюють отримання допомоги; недостатність державного фінансування. Пропозиції щодо усунення включають удосконалення законодавчої бази та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів, створення єдиного цифрового реєстру ветеранів, спрощення процедури надання соціальних послуг через цифровізацію, а також провадження довгострокових фінансових програм підтримки ветеранів.

6. Ареф'єва О.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки повітряного транспорту ФЕБА.

Запитання: Які ключові фінансові аспекти реалізації Ваших пропозицій щодо вдосконалення соціального захисту ветеранів? Чи проводили Ви оцінку їх бюджетної ефективності?

Відповідь: Дякую за запитання. Основні джерела фінансування: державний

бюджет, міжнародні гранти, публічно-приватне партнерство. Потенційно, впровадження цифрової платформи дозволить скоротити адміністративні витрати на 30-40% та зменшити бюрократичні процедури. Це є предметом додаткового дослідження.

Запитання: Які результати впровадження запропонованих Вами механізмів були отримані в органах влади чи громадських організаціях, і які труднощі виникали у процесі їх реалізації?

Відповідь: Дякую за запитання. Результати: у співпраці з Білоцерківською міською радою було вдосконалено механізм взаємодії між державними органами та громадськими організаціями, що дозволило оперативніше реагувати на потреби ветеранів. До труднощів варто віднести опір бюрократичної системи, недостатнє фінансування та складність координації між різними рівнями управління.

7. Нестеренко Г.П., к.держ.упр., доц, доцент кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: Ви пропонуєте створення єдиної цифрової платформи для інтеграції соціальних послуг ветеранів. Як Ви оцінюєте технічні та адміністративні бар'єри її впровадження?

Відповідь: Дякую за запитання. Технічні бар'єри: недостатня цифрова інфраструктура в регіонах, потреба в інтеграції з наявними державними системами. Адміністративні бар'єри: опір реформам, відсутність законодавчих норм щодо цифровізації соціального захисту. Шляхи подолання: залучення міжнародних експертів, проведення тренінгів для державних службовців, розробка нового законодавства.

8. Гоголь Т.В., д.держ.упр., проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: Чи проводили Ви аналіз впливу цифрових інструментів на якість надання соціальних послуг ветеранам у розвинених країнах? Які країни можуть бути прикладом для України?

Відповідь: Дякую за запитання. Так, аналіз показав, що США, Канада, Велика Британія, Німеччина та Швеція мають ефективні цифрові платформи соціального захисту. Наприклад, у США діє VA.gov, яка об'єднує всі послуги для ветеранів на одній платформі. Україна може адаптувати цей досвід через створення аналогічної системи.

9. Перестюк І. П., к.держ.упр., доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування.

Запитання: Які з міжнародних моделей соціального захисту ветеранів, на Вашу думку, є найбільш ефективними для адаптації в Україні? Чому?

Відповідь: Дякую за питання! Найбільш ефективними ми вважаємо: 1) модель США через широкий спектр послуг, автоматизація процесів; 2) німецьку модель, оскільки вона акцентується на реабілітації та професійній адаптації; 3) шведську модель, яка інтегрує цифрові сервіси та гарантує надання довготривалої психологічної підтримки. Всі ці моделі можна адаптувати в Україні, з урахуванням місцевих потреб.

10. Лелеченко А.П., д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування.

Запитання: Як Ви оцінюєте роль громадських і ветеранських організацій у

реалізації соціального захисту ветеранів та членів їх сімей в Україні? Чи достатньо ефективна їх взаємодія з органами державної влади?

Відповідь: Дякую за запитання. Громадські організації відіграють ключову роль у підтримці ветеранів, забезпечуючи юридичну та психологічну допомогу (наприклад, Veteran Hub, Юридична сотня та ін.). Однак їхня взаємодія з державними органами залишається недостатньо ефективною через низьку координацію та відсутність єдиного механізму співпраці. Потрібне інституційне закріплення партнерства між державою та громадськими ініціативами.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор Марушева Олександра Анатоліївна.

Марушева О. А.: Шевченко Роман Петрович у повному обсязі виконав освітньо-наукову програму “Публічне управління та адміністрування”, завершив дисертацію на тему: “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”. За період навчання Шевченко Р. П. набув теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для вирішення наукових і практичних завдань у публічному управлінні та адмініструванні, провела власне наукове дослідження. Результати, отримані в ході дослідження, мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

У процесі виконання індивідуального навчального плану Шевченко Р. П. виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опануванні нових навчальних дисциплін. На “відмінно” та “добре” склав заліки та іспити з навчальних дисциплін. Вищезазначене засвідчує набуття Шевченком Романом Петровичем нових знань, умінь, навичок та компетентностей, які допомогли йому на високому рівні виконати наукове дослідження.

У процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Шевченко Р. П. проявив себе як самостійний, наполегливий, відповідальний, високоерудований науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють йому цілісно, у логічній послідовності представляти результати власних досліджень, публікувати їх у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільності, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до науково-дослідної роботи (НДР): Державного університету «Київський авіаційний інститут» в рамках кафедри публічного управління та адміністрування: «Теоретико-методологічні засади трансформації публічного управління в умовах дії воєнного стану та післявоєнного відновлення» (ДР № 0125U002024), Національного університету цивільного захисту України на тему “Розробка механізмів державної політики щодо формування безпечного середовища України в умовах військового конфлікту, надзвичайного стану та в післявоєнний період” (номер державної реєстрації 0124U000365). У межах НДР здобувач здійснив комплексний аналіз існуючих механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, дослідив

міжнародний досвід у цій сфері, а також розробив науково-методичні рекомендації щодо вдосконалення правових, організаційних, соціально-економічних аспектів управління соціальним захистом ветеранів.

Дисертація Шевченка Р. П. має як теоретичну, так і практичну цінність. У дисертаційній роботі сформульовані теоретичні положення та обґрунтовані практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні. Основні положення та результати дослідження викладено в 10 наукових працях, 3 з яких опубліковано у фахових наукових виданнях України, віднесених до категорії “Б”, 1 – у зарубіжному виданні, 1 – у виданні, проіндексованому у базі даних Scopus. Крім того, серед публікацій, які додатково відображають наукові результати дисертації – 5 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій різного рівня.

Теоретичні обґрунтування, практичні рекомендації, висновки та пропозиції, які отримані у процесі проведення досліджень, розроблено здобувачем самостійно. Ідеї та елементи наукових праць інших науковців, цитати супроводжуються належними посиланнями на авторів та джерела інформації.

З урахуванням вищезазначеного вважаю, що дисертація Шевченка Романа Петровича на тему: “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”, є самостійною, цілісною і завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Із урахуванням успішного виконання Р.П. Шевченком індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи, досягнення результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою та закінченням написання дисертації, яка є завершеною науковою працею, містить результати самостійного дослідження, наукову новизну, виконана на належному науковому рівні, відповідає встановленим вимогам до дисертацій докторів філософії, дисертаційне дослідження на тему “Механізми публічного управління у сфері сталого розвитку міських агломерацій” може бути рекомендоване до захисту, а її автор – Шевченко Роман Петрович – до присвоєння ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Грищенко І.М., д.держ.упр., доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ: Дисертаційне дослідження «Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей» ШЕВЧЕНКА Романа Петровича є актуальним дослідженням, спрямованим на розв’язання важливого завдання публічного управління - соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Варто зазначити, що уряд України схвалив Стратегію ветеранської політики на період 2030 року та затвердив операційний план заходів з її реалізації у 2024-2027 роках. Ця політика соціального захисту ветеранів

спрямована на забезпечення потреб ветеранів та має бути адаптована до динамічних змін, враховуючи нові виклики соціального й економічного характеру.

Роман Петрович обґрунтовує необхідність реформування механізмів соціального захисту, аналізує існуючі проблеми та пропонує конкретні шляхи їх вирішення, що робить дослідження цінним як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Здобувачем здійснено комплексний аналіз механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, зокрема програм допомоги, з метою оцінки їхньої ефективності у сприянні інтеграції ветеранів у цивільне життя. Проведене дослідження дозволило з'ясувати, що в Україні функціонують різноманітні програми підтримки, які охоплюють медичні, житлові, фінансові та освітні пільги. Досить ґрунтовно проаналізовано здобувачем і основні проблеми та виклики, що впливають на ефективність зазначених програм. Зокрема, виявлено, що доступ ветеранів війни та членів їх сімей до якісних медичних послуг є обмеженим через недостатнє фінансування системи охорони здоров'я, брак спеціалізованих ресурсів та складність процедур отримання необхідної допомоги.

Заслуговує на увагу запропонована Шевченком Р. П. низка стратегічних підходів, що включають спрощення процедур надання пільг, автоматизацію процесів, створення єдиного електронного реєстру отримувачів соціальних послуг, забезпечення стабільного фінансування та покращення міжвідомчої координації. Важливим для науки та практики є проведене здобувачем дослідження системи соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей у країнах ЄС та НАТО, що дозволило визначити ефективні практики для вдосконалення публічного управління у цій сфері.

Здобувачем фактологічно доведена необхідність створення єдиної цифрової платформи для інтеграції соціальних послуг, що дозволить спростити доступ ветеранів до медичних, житлових, фінансових та освітніх програм, мінімізувати бюрократичні процедури, а також забезпечити прозорість і підзвітність процесів надання допомоги, з'ясована значущість підвищення інформованості ветеранів війни та членів їх сімей про доступні соціальні програми.

Серед беззаперечних сильних сторін дисертаційної роботи – запропонований здобувачем комплекс заходів, орієнтованих на створення ефективної, прозорої та адаптивної системи соціального захисту, яка відповідає реальним потребам ветеранів війни та їхніх сімей.

Водночас варто наголосити, що дисертаційна робота ШЕВЧЕНКА Романа Петровича, як і будь-яка наукова робота, має низку дискусійних питань і положень, що потребують більш детального опрацювання, проте, в цілому не знижують наукової цінності дослідження та не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної роботи.

Так автор дослідження на рис. 2.6. «Основні виклики в системі соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні та шляхи їх вирішення» та в описі до рисунку чітко розкриває одну із найбільш актуальних проблем – вчасного та повного інформування ветеранів про їх права та обов'язки, фахово, розуміючи ситуацію з середини через власний досвід участі у протидії широкомасштабному вторгненню країни-агресора на територію України розкриває проблеми користування

ветеранами додатком «Дія. Ветеран» та порталом соціальної підтримки військових від Міністерства ветеранів України, проте, такі надзвичайно важливі результати дослідження не висвітлює ні в анотації, ні у висновках дослідження й лише побіжно згадує у новизні.

У загальних висновках дослідження варто додати рекомендації всім суб'єктам формування та реалізації державної ветеранської політики з огляду на те, що дисертант вдало, через ґрунтовні емпіричні дослідження доводить, що саме через низький рівень довіри ветеранів до органів публічної влади виникають питання щодо соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Є значний відсоток ветеранів, які відмовляються від участі в програмах підтримки або шукають альтернативні шляхи вирішення своїх проблем, що знижує ефективність державних політик та сприяє соціальному відчуженню ветеранів.

У Додатках відсутня Довідка участі у науково-дослідній роботі.

Ці зауваження не зменшують наукової цінності роботи, а можуть стати основою для подальших досліджень автора.

Дисертаційна робота «Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей» є ґрунтовною науковою роботою, що має значну теоретичну та практичну цінність. Автор успішно вирішив поставлені завдання, здійснив глибокий аналіз проблематики та запропонував реальні шляхи її вирішення.

Робота виконана на високому науковому рівні, а її результати можуть бути використані у публічному управлінні та подальших дослідженнях у сфері соціального захисту. Вважаємо, що дисертація відповідає вимогам, які висуваються до наукових робіт такого рівня, підтримуємо дану роботу і рекомендуємо до подальшого проходження процедури з присудження ступеня доктора філософії (PhD).

Горбата Л.П., доктор філософії, доцент кафедри публічного управління та адміністрування КАІ: Дисертаційне дослідження «Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей» **ШЕВЧЕНКА** Романа Петровича є надзвичайно актуальним, оскільки питання соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей займає важливе місце у системі державної політики. Враховуючи виклики, пов'язані з війною та її наслідками для соціального забезпечення, удосконалення механізмів публічного управління в цій сфері є необхідною умовою підвищення ефективності державних програм і покращення рівня життя ветеранів.

Роман Петрович обґрунтовує необхідність реформування механізмів соціального захисту, аналізує існуючі проблеми та пропонує конкретні шляхи їх вирішення, що робить дослідження цінним як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Дисертація має чітку логічну структуру, яка включає: вступ, у якому обґрунтовується актуальність теми, визначаються мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження, а також методологічні засади; основну частину, яка складається з декількох розділів, що послідовно розкривають проблематику соціального захисту ветеранів та механізми публічного управління в цій сфері; висновки, де підсумовано результати дослідження та запропоновано конкретні напрями удосконалення

публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей.

Дослідження ґрунтується на широкому масиві наукової літератури, законодавчих актів, міжнародного досвіду, а також аналізі емпіричних даних, що забезпечує високий рівень наукової достовірності отриманих результатів.

Роман Петрович Шевченко запропонував низку нових підходів до удосконалення механізмів публічного управління, серед яких варто відзначити: оптимізацію державних програм соціального захисту з урахуванням сучасних викликів та міжнародного досвіду; запровадження інноваційної моделі ефективної взаємодії держави з ветеранськими та громадськими організаціями; рекомендації щодо створення єдиної цифрової платформи, яка забезпечить інтеграцію соціальних програм, автоматизацію процесів надання допомоги, підвищення прозорості та доступності послуг. Практичне значення дисертації полягає у можливості використання запропонованих підходів у діяльності органів публічної влади, що опікуються соціальним захистом ветеранів війни та їхніх сімей.

Незважаючи на високу якість дослідження, є деякі аспекти, які можуть бути вдосконалені: у деяких розділах можна було б навести більше емпіричних даних та статистичних показників для підсилення аргументації. деякі положення щодо цифровізації послуг потребують конкретизації та оцінки потенційних ризиків їх впровадження. Ці зауваження не зменшують наукової цінності роботи, а можуть стати основою для подальших досліджень автора.

Дисертаційна робота «Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей» є ґрунтовною науковою роботою, що має значну теоретичну та практичну цінність. Автор успішно вирішив поставлені завдання, здійснив глибокий аналіз проблематики та запропонував реальні шляхи її вирішення.

Робота виконана на високому науковому рівні, а її результати можуть бути використані у публічному управлінні та подальших дослідженнях у сфері соціального захисту. Вважаю, що дисертація відповідає вимогам, які висуваються до наукових робіт такого рівня, і може бути рекомендована до подальшого захисту.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Кожина А.В., д.держ.упр., проф., в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування КАІ: дисертаційна робота, а також викладення здобувачем основних результатів, отриманих у роботі їй сподобалося, тема дослідження та розкриття цієї теми має наукове та практичне значення для галузі знань публічне управління та адміністрування.

Актуальність теми безсумнівна, адже система соціального забезпечення ветеранів війни та членів їхніх сімей, а також сімей загиблих ветеранів і захисників України потребують формування та реалізації виваженої державної політики у даній сфері з метою підтримки соціальних прав і гарантій зазначених категорій населення.

Із матеріалів, які ми маємо на сьогодні, можна зробити висновок, що здобувачем самостійно опрацьовано значний обсяг наукової літератури за темою дослідження. Зважаючи на це, дисертант достатньо аргументовано визначає пріоритетні напрями щодо вдосконалення механізмів публічного управління у сфері

соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей.

Зазначу, що зміст дисертаційної роботи відповідає обраній темі, поставлені завдання – вирішено. Наукові статті, опубліковані у фахових виданнях, повністю та достовірно й якісно відображають результати дисертаційного дослідження. За структурою та обсягом дисертаційна робота відповідає всім вимогам МОН.

Ареф'єва О.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки повітряного транспорту ФЕБА: Обрана тематика дослідження є актуальною, адже беззаперечним фактом є те, що сьогодні спостерігаються деякі прогалини в реалізації державної політики соціального захисту, зокрема: програми визначення потреб ветеранів і способи їх задоволення позбавлені системності, що може призвести до серйозних соціальних наслідків. Найближчим часом ветерани, які повернуться до цивільного життя, зіткнуться з невідповідністю між своїми потребами й внеском у захист країни та ставленням держави й суспільства до них. Саме тому, робота є на часі, а сам здобувач демонструє глибокі знання та практичний досвід у досліджуваній сфері, що дало змогу підготувати ґрунтовну дисертаційну роботу. Підтримую дисертацію і пропоную колегам рекомендувати роботу для подальшого проходження.

Дяченко О.А., д.держ.упр., доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ: захист соціальних прав військовослужбовців та ветеранів становить одну з ключових і найбільш актуальних проблем сучасної України, оскільки від цього залежить не лише ефективність функціонування державних інститутів, а й загалом її існування як суверенної правової держави. Без усвідомлення того, що людина є найвищою соціальною та правовою цінністю держави, і без забезпечення належного механізму реалізації її прав, держава втрачає перспективи повноцінного розвитку. Саме тому представлена у роботі модель ефективної взаємодії держави з ветеранськими та громадськими організаціями направлена на оптимізацію соціальної допомоги, координації між державними інституціями та громадським сектором.

Дослідник проаналізував нормативно-правове підґрунтя та міжнародні стандарти для визначення відповідності українських законів міжнародним вимогам у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей; дослідив інституційно-організаційний механізм регулювання у даній сфері, у ході оцінки діяльності державних, громадських і міжнародних організацій, виявлено особливості реалізації програм реабілітації, перекваліфікації та соціальної адаптації ветеранів і надання підтримки членам їх сімей; проведено їх комплексний аналіз з метою оцінки їх ефективності у сприянні інтеграції ветеранів у цивільне життя.

Дисертаційне дослідження було підтримано та рекомендовано до подальшого проходження процедури захисту.

Лелеченко А.П., д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ вказала на актуальність даної роботи, наголосивши на тому, що сьогодні в Україні відбувається стрімкий процес розбудови системи соціального захисту військовослужбовців і ветеранів війни, оновлюється законодавча база, інституційне забезпечення та запроваджуються міжнародні стандарти задля досягнення високого рівня обороноздатності держави. Дослідник узагальнив підходи до децентралізації системи соціального захисту, що сприяє зростанню відповідальності місцевих органів влади та підвищує ефективність

соціальної підтримки.

Висловлено рекомендацію щодо *формулювання положень наукової новизни*, зокрема слід розкривати суть новизни, а не її корисність, чи необхідність, а також слід суттєво скоротити окремі пункти новизни. Проте зазначені рекомендації не знижують загального позитивного враження та практичної цінності роботи., яка може бути рекомендована для захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Шевченка Романа Петровича на тему “Удосконалення механізмів публічного
управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування”
за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”**

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. В сучасних умовах, коли Україна зіштовхується з численними викликами, пов’язаними з війною та реінтеграцією ветеранів війни у мирне життя, тема соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей набула особливої актуальності. Ветерани війни, які повертаються з фронту, потребують всебічної підтримки не лише в матеріальному, але й в соціальному та психологічному аспектах. Держава має забезпечити їх гідними умовами життя та можливістю для повноцінної адаптації до нових умов після завершення військової служби. Соціальний захист ветеранів війни та членів їх сімей включає різноманітні програми, спрямовані на медичну реабілітацію, житлову підтримку, освіту, перекваліфікацію та фінансову допомогу. Усі вказані елементи відіграють важливу роль у створенні комплексної системи, яка здатна забезпечити ветеранам війни та членам їх сімей належний рівень підтримки. Важливим аспектом є те, що соціальний захист має бути не лише доступним, але й ефективним, відповідаючи їх реальним потребам.

Однак в Україні існують проблеми, пов’язані з реалізацією програм соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Недостатня координація між державними структурами, обмежені ресурси та складні бюрократичні процедури значно ускладнюють доступ до соціальних послуг. Окреслене, в свою чергу, створює бар’єри для ветеранів війни, які потребують негайної допомоги. Тому актуальним є питання удосконалення та перспектив розвитку існуючих механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. У зв’язку з цим, особливого значення набувають питання розробки нових моделей соціальної підтримки, інтеграції цифрових рішень та залучення міжнародних партнерів до процесу надання допомоги ветеранам війни та членам їх сімей.

Даний підхід узгоджується із ЗУ “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, з Указом Президента “Про невідкладні заходи щодо підтримки ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України”, якими

визначається правовий статус ветеранів війни та членів їх сімей, забезпечується створення належних умов для їх життєзабезпечення, що сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них. Щоб досягти цього, особливу увагу слід приділити вдосконаленню механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні, забезпечити їхню гнучкість та відповідність сучасним викликам, щоб ветерани та їхні сім'ї мали змогу отримати необхідну підтримку для гідного повернення до цивільного життя.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційна робота проводилася в межах науково-дослідних робіт (НДР):

Державного університету «Київський авіаційний інститут» в рамках кафедри публічного управління та адміністрування: «Теоретико-методологічні засади трансформації публічного управління в умовах дії воєнного стану та післявоєнного відновлення» (ДР № 0125U002024), а також Національного університету цивільного захисту України на тему “Розробка механізмів державної політики щодо формування безпечного середовища України в умовах військового конфлікту, надзвичайного стану та в післявоєнний період” (номер державної реєстрації 0124U000365), де здобувач здійснив комплексний аналіз існуючих механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, дослідив міжнародний досвід у цій сфері, а також розробив науково-методичні рекомендації щодо вдосконалення правових, організаційних, соціально-економічних аспектів управління соціальним захистом ветеранів;

Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова на теми: «Управлінські та правові засади забезпечення сталого розвитку України як європейської держави» (номер державної реєстрації 0117U000103, термін дії: 2017-2026 рр.) та «Шляхи удосконалення механізмів публічного управління та адміністрування в сфері національної безпеки в умовах євроінтеграції України (номер державної реєстрації 0120U104417 термін дії: 2020-2030 рр.), де автором на громадських засадах досліджено інституційні та правові аспекти удосконалення механізмів соціального захисту ветеранів війни.

3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є теоретичний аналіз механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, а також розробка рекомендацій щодо їх удосконалення.

Для досягнення поставленої мети визначено такий комплекс *завдань*:

- дослідити сферу соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей шляхом ідентифікації ключових проблем як предмета наукового аналізу;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання законодавства України та міжнародні стандарти у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей;
- дослідити інституційно-організаційний механізм регулювання публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей;
- оцінити ефективність реалізації програм допомоги ветеранам війни та членам їх сімей в Україні для визначення їх результативності;
- ідентифікувати ключові проблеми у реалізації соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, що впливають на ефективність публічного управління у даній

сфері;

- провести порівняльний аналіз систем соціального захисту ветеранів війни у країнах ЄС та членах НАТО з метою адаптації кращих практик до українських реалій;
- визначити напрями вдосконалення публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, враховуючи сучасні виклики;
- розробити рекомендації щодо впровадження новітніх технологій у систему соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей для підвищення її ефективності;
- запропонувати моделі ефективної взаємодії держави з ветеранськими та громадськими організаціями для забезпечення комплексного соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей.

4. Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні з урахуванням суспільних інтересів.

5. Предмет дослідження. Предмет дослідження – удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні.

6. Методи дослідження. Для реалізації визначених мети і завдань у процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, у тому числі: порівняльний метод – дав змогу виявити відмінності та спільні риси між різними теоретичними моделями соціального захисту, а також оцінити їхню ефективність у контексті українських реалій, дав змогу порівняти різні програми соціального захисту ветеранів в Україні та міжнародні стандарти, що допомогло виявити основні відмінності та прогалини в системі соціальної підтримки, дозволив оцінити успішні стратегії впровадження новітніх технологій у системи соціального захисту в інших країнах, що дало змогу адаптувати кращі практики для умов України; аналіз нормативно-правової бази – дозволив розглянути та систематизувати нормативні документи, що регулюють питання соціального захисту ветеранів в Україні, а також проаналізувати їх відповідність міжнародним стандартам; системний підхід – дав змогу комплексно оцінити функціонування системи соціального захисту як сукупності взаємопов'язаних елементів, що включають інституції, правові механізми та моделі підтримки, з метою визначення чинників, які впливають на її ефективність, дозволив оцінити функціонування соціальної підтримки як сукупності взаємозалежних елементів, включаючи державні інституції, нормативно-правові акти, механізми фінансування та їхню взаємодію в контексті реалізації політики підтримки ветеранів, дав змогу комплексно оцінити механізми взаємодії між різними елементами системи соціального захисту, включаючи цифрові платформи, реабілітаційні центри, державні установи та інноваційні методи підтримки. Застосування цього методу дозволило розробити інтегровану модель, яка об'єднує всі напрями соціальної підтримки в єдину систему; контент-аналіз – забезпечив можливість поглибленого вивчення змісту нормативно-правових актів і міжнародних документів, що регулюють соціальний захист ветеранів та їхніх сімей, дозволивши виявити основні правові механізми та напрями соціальної підтримки; аналіз вторинних соціологічних даних – використано для вивчення результатів проведених опитувань серед ветеранів та членів їхніх сімей, що дозволило визначити основні потреби та оцінити рівень задоволення існуючими програмами підтримки; метод

аналізу статистичних даних – дав змогу дослідити показники охоплення ветеранів соціальними програмами, ефективність фінансування, а також ідентифікувати ключові проблеми у реалізації підтримки на місцевому та національному рівнях; метод багатокритеріального аналізу – дозволив здійснити оцінку ефективності різних соціальних програм за ключовими критеріями, такими як доступність, якість, вплив на реінтеграцію та задоволеність ветеранів. Використання цього методу допомогло визначити сильні та слабкі сторони кожної програми, а також розробити рекомендації для їх вдосконалення; метод моделювання – використано для створення нових моделей цифрових рішень і концептуальної платформи, що включає всі послуги для ветеранів та їхніх сімей, з метою оптимізації доступу до соціальних програм та зменшення бюрократичних процедур.

7. Наукова новизна дослідження: полягає у розробці теоретичних засад удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні. Дослідження включає комплексний аналіз механізмів соціального захисту, з акцентом на реінтеграцію ветеранів у цивільне життя, а також розробку інноваційних підходів і стратегій для підвищення якості надання соціальних послуг. У межах проведеного дослідження виокремлено наступні практичні результати, які визначають його наукову новизну:

вперше:

- розроблено інноваційну модель розширення мережі реабілітаційних центрів через багатостороннє партнерство для удосконалення публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Вказана модель спрямована на ефективну адаптацію та реінтеграцію ветеранів війни у суспільство, а також покращення доступу до медичних і реабілітаційних послуг для ветеранів та членів їх сімей у віддалених регіонах. Завдяки впровадженню багатостороннього партнерства забезпечується фінансова і технічна підтримка, а приватні інвестори впроваджують новітні технології та ефективні методи управління;

удосконалено:

- понятійно-категоріальний апарат предметної сфери дослідження, зокрема, шляхом деталізації змісту поняття “публічне управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”, як інтегрованої системи заходів, рішень та механізмів, які реалізуються органами державної влади, місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства та міжнародними партнерами з метою забезпечення адаптації, реабілітації, реінтеграції ветеранів війни та їхніх сімей у мирне життя. Вона спрямована на надання належного рівня соціальної підтримки, включаючи медичну допомогу, психологічну реабілітацію, житлове забезпечення, доступ до освіти, працевлаштування, а також правовий супровід, і базується на принципах адресності, відкритості, міжвідомчої координації, міжнародного співробітництва та соціальної відповідальності; “інституційно-організаційний механізм регулювання публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”, як комплексну систему публічного управління, яка включає нормативно-правові, адміністративні, фінансові та технічні інструменти, що координують діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та міжнародних інституцій, а також забезпечує ефективну реалізацію політики соціального захисту через інтеграцію ресурсів, координацію

управлінських процесів і створення умов для надання соціальних послуг, реінтеграції, працевлаштування, юридичної та психологічної підтримки, спрямованих на забезпечення гідного рівня життя ветеранів війни та членів їх сімей;

- інформаційний механізм публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей шляхом впровадження моделі єдиної цифрової платформи, яка інтегрує всі соціальні програми в єдиний інформаційний простір. Дана платформа надасть можливість швидкого доступу до послуг, подання заявок, відстеження їхнього статусу та мінімізації бюрократичних процесів. Вона значно спростить отримання медичної, житлової, фінансової та освітньої підтримки, підвищить прозорість процесів і допоможе знизити корупційні ризики, а отже, покращить ефективність системи соціального захисту і забезпечить швидке реагування на потреби ветеранів та їхніх сімей;

- механізми взаємодії між державними установами та міжнародними організаціями у публічному управлінні сферою соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, що дозволяє більш ефективно залучати міжнародний досвід та ресурси для розширення програм реабілітації та соціальної адаптації. Окреслене включає покращення координації між державними структурами, міжнародними донорами та організаціями, такими як ООН, Червоний Хрест, ЄС і НАТО, які надають фінансову, технічну та експертну підтримку. В результаті взаємодія з міжнародними партнерами забезпечує більш системний підхід до впровадження інноваційних рішень та передових практик у реабілітації, що сприяє створенню стійкої системи соціального захисту для ветеранів і їхніх сімей;

- нормативно-правовий механізм публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в умовах сучасних викликів, пов'язаних із повномасштабною війною, що включає інтеграцію міжнародних стандартів та адаптацію національних законодавчих актів до сучасних умов. Впровадження норм міжнародного права, таких як стандарти ЄС і міжнародних організацій, забезпечує відповідність українського законодавства сучасним викликам та дозволить створити ефективні механізми для комплексної підтримки ветеранів та членів їх сімей, враховуючи нові потреби, що виникають у зв'язку з масштабами конфлікту та соціально-економічними наслідками;

набули подальшого розвитку:

- підходи до децентралізації системи публічного управління у сфері соціального захисту, що дозволяє громадам більш гнучко та оперативно реагувати на потреби ветеранів війни та членів їх сімей. Зазначене включає не лише адаптацію загальнодержавних програм на місцевому рівні, але й реалізацію власних ініціатив, таких як будівництво житла, створення реабілітаційних центрів та надання соціальних послуг відповідно до специфіки кожної громади. Такий підхід сприяє зростанню відповідальності місцевих органів влади та підвищує ефективність соціальної підтримки;

- моделі змішаного фінансування та комунітарної підтримки, які запропоновані для вдосконалення публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей. Модель змішаного фінансування орієнтована на розподіл фінансового навантаження між державними установами, приватними інвесторами та міжнародними партнерами, що підвищує стійкість та стабільність

системи в умовах обмежених державних ресурсів. Комунітарна модель акцентує увагу на залученні місцевих громад для надання соціальної підтримки та психологічної допомоги, що сприяє посиленню соціальної взаємодії на локальному рівні та оперативному реагуванню на потреби ветеранів у кризових ситуаціях;

– механізми міжвідомчої координації у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, що включають створення спеціалізованих міжвідомчих груп для забезпечення скоординованої реалізації програм підтримки. Окреслене дозволяє уникати дублювання функцій, забезпечує комплексний підхід до розв'язання проблем ветеранів та їх сімей, а також сприяє ефективному використанню ресурсів. Окреслене передбачає залучення Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України та інших відомств, що відповідають за різні напрями підтримки. Такий підхід підвищує якість надання соціальних послуг та забезпечує стабільність соціальної підтримки в умовах змінних зовнішніх обставин.

8. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження. У дисертаційній роботі сформульовані теоретичні положення та обґрунтовані практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей в Україні.

Результати аналізу, що викладені у дослідженні, були застосовані:

– *Білоцерківською міською радою* з метою підвищення ефективності соціальної підтримки ветеранів та членів їх сімей шляхом запровадження нових підходів до інтеграції державних і місцевих програм підтримки, що включало модернізацію нормативно-правової бази для полегшення доступу до соціальних послуг. Зокрема, були вдосконалені механізми співпраці між органами влади та неурядовими організаціями, що дозволило оперативніше реагувати на потреби ветеранів, особливо в питаннях надання психологічної реабілітації, медичної допомоги та забезпечення житлом (*Довідка про впровадження 04 вересня 2024 року*);

– *економічним факультетом Білоцерківського національного аграрного університету*, зокрема дослідження забезпечило широке практичне використання на кількох рівнях: його результати були представлені на національних та міжнародних форумах для обговорення ідей серед фахівців, факультет підготував рекомендації для вдосконалення політики соціального захисту ветеранів, а також результати сприяли посиленню співпраці з громадськими організаціями та ветеранськими спільнотами, що покращило якість університетських соціальних проєктів для ветеранів (*Довідка про впровадження 04 вересня 2024 року № 01-12/550*);

– *Національним університетом цивільного захисту України* з метою покращення освітніх програм для ветеранів війни та членів їх сімей, що реалізовувалося через розробку комплексних навчальних курсів та програм підвищення кваліфікації, спрямованих на адаптацію ветеранів до мирного життя та їхнє успішне працевлаштування (*Довідка про впровадження від 06 вересня 2024 року*);

– *Громадською організацією “Антикорупційний комітет об'єднаний”* з метою підвищення ефективності реалізації програм соціального захисту для ветеранів та членів їх сімей заходами, які включають удосконалення управлінських механізмів прозорості процесів надання соціальних пільг і допомоги, а також забезпечення

більшої підзвітності державних органів у сфері соціального забезпечення ветеранів (Довідка про впровадження від 10 вересня 2024 року);

- Громадською організацією “Спілка землевпорядників, власників земельних ділянок та землекористувачів Київської області” для покращення умов соціального захисту ветеранів війни серед членів організації. Впровадження цих рекомендацій дозволило організувати більш ефективну комунікацію з ветеранами війни та членами їх сімей, що забезпечило оперативне вирішення соціальних питань завдяки створенню нових каналів зв’язку та взаємодії (Довідка про впровадження від 12 вересня 2024 року);

- Узинською міською територіальною громадою з метою підвищення ефективності соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей на місцевому рівні шляхом розробки та впровадження комплексу заходів, спрямованих на адаптацію механізмів управління до специфічних потреб цієї категорії населення (Довідка про впровадження від 16 жовтня 2024 року № 03-10-948).

9. Особистий внесок здобувача. Дисертація “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей” Шевченка Романа Петровича містить теоретико-методологічні обґрунтування, практичні рекомендації, висновки та пропозиції, які отримані в ході проведення досліджень, розроблено здобувачем самостійно. Особистий внесок здобувача у працях, що опубліковано у співавторстві, конкретизовано у списку публікацій.

10. Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення, практичні рекомендації та результати дисертаційного дослідження були представлені автором на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: “Публічне управління та адміністрування: актуальні проблеми теорії та практики” (Київ, 2022); “Сучасні загрози глобальній та регіональній безпеці” (Одеса, 2023); Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти” (Дніпро, 2024).

11. Публікації. Основні положення та результати дослідження викладено в 10 наукових працях, 3 з яких опубліковано у фахових наукових виданнях України, віднесених до категорії “Б”, 1 – у зарубіжному виданні, 1 – у виданні, проіндексованому у базі даних Scopus. Крім того, серед публікацій, які додатково відображають наукові результати дисертації – 5 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій різного рівня.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Шевченко Р. П. Державне регулювання соціального захисту ветеранів війни та членів їх родини: нормативно-правове забезпечення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 10, 2023 р. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.10.15>

2. Шевченко Р. П. Удосконалення механізмів публічного управління для забезпечення доступу ветеранів до соціальних послуг в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 2 лютий, 2024 р. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.2.25>

3. Шевченко Р. П. Інноваційні підходи до організації соціального захисту ветеранів війни: міжнародний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. № 3, 2024 р. С. 184-188 DOI: <http://doi.org/10.32702/23066814.2024.3.184>

4. Shechenko R. Educational and professional programs for war veterans and members of their families: ensuring successful integration into society in Ukraine. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*, Częstochowa, 2024, 62 (2024) nr 1, s. 230. DOI: <https://doi.org/10.23856/6227>

Статті в іноземних виданнях:

5. Semenenko O., Snapkova N., Merzliuk L., Shevchenko K., **Shevchenko R.** *Gaps in the Military Law of Ukraine: Analysis of International Experience and Recommendations for the Regulation of the Armed Forces of the Country* // *Pakistan Journal of Criminology*. Vol. 15, №. 03, July-September 2023. P. 373-389. ISSN 2074-2738 (print), ISSN 2222-6648 (online)

Особистий внесок: автор провів аналіз національного законодавства у сфері військового права, зокрема ідентифікація основних прогалин у чинних нормативно-правових актах.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

6. Мельничук Л., Шевченко Р. Державна політика у сфері соціального захисту ветеранів війни: контур проблем. *Публічне управління та адміністрування: актуальні проблеми теорії та практики: тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференція студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Київ, 22.12.2022 р.)*, К. ДУТ, 2022. С.91-95. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/p_2628_62773067.pdf?file=p_2628_62773067.pdf. *Особистий внесок: окреслено головні проблеми у сфері соціального забезпечення ветеранів, зокрема недостатнє фінансування, бюрократичні перепони та неефективність існуючих програм підтримки.*

7. Шевченко Р. Мовна адаптація ветеранів війни та їхніх родин в умовах глобалізації: публічне управління та соціальний захист. *Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті історичних подій XX–XXI століть* : зб. наук. пр. Хмельницького ін-ту МАУП. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2023. Вип. 16. 258 с. С.233-236.

8. Шевченко Р. Загрози глобальної та регіональної безпеки та їх вплив на ветеранів війни і членів їх родини. *Сучасні загрози глобальній та регіональній безпеці* : матер. Міжнар. наук.-практ. інтерн.-конф. (м. Одеса, 29 жовтня 2023 р.) уклад. А. Полухіна ; ГО "ТУЕЦ". Одеса : Фенікс, 2023 р. С. 337- 339.

9. Шевченко Р. Інтеграція міжнародного досвіду у публічному управлінні соціальним захистом ветеранів війни та їх родин в Україні. *Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні*: зб. наук. пр. гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во Хмельниц. ін-ту МАУП, 2024. Вип. 13. 428 с. С. 377-383.

10. Шевченко Р. П. Стратегії забезпечення соціального захисту ветеранів війни та їхніх родин: теоретичні концепції та практичні інновації. *Міжнародна та*

національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 бер. 2024 р.) ; у 2-х ч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. Ч. I. 740 с. С. 224-227

12. Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 258 сторінок, з них основного тексту – 187 сторінок. Дисертація містить 11 рисунків, 6 таблиць та 6 додатків. Список використаних джерел налічує 250 найменувань.

13. Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Шевченко Р. П. проявив себе як відповідальний, ініціативний і наполегливий науковець, здатний самостійно вирішувати складні наукові та прикладні завдання у сфері публічного управління. Дослідження з удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей свідчить про глибоке розуміння здобувачем сучасних підходів до державної політики, знання нормативно-правової бази, а також уміння використовувати сучасні інструменти аналізу й оцінки ефективності управлінських рішень. Здобувач володіє високим рівнем теоретичної підготовки, виявляє аналітичне мислення, критичний підхід до досліджуваних проблем і здатність до розроблення практично орієнтованих рекомендацій для системи публічного управління.

14. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Матеріали дослідження оформлені у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України.

15. Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагіату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання підходів, положень, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про результати досліджень, джерела використаної інформації.

16. Рецензенти рекомендують: відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, **пропонується такий склад разової ради:**

Голова ради:

Лелеченко Анжела Павлівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ.

Рецензент:

Грищенко Ірина Миколаївна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування

Горбата Людмила Петрівна, доктор філософії, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ.

Офіційні опоненти:

Бобось Олександр Леонідович, доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та адміністрування Закладу вищої освіти “Університет трансформації майбутнього”.

Майстренко Катерина Миколаївна, кандидат наук з державного управління, доцент, асистент кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки Білоцерківського національного аграрного університету.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Шевченка Романа Петровича(зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Шевченка Романа Петровича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шевченка Романа Петровича на тему “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”.

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Шевченка Романа Петровича відповідає спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023 і № 507 від 03.05.2024)

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей”, подану Шевченком Романом Петровичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування”, за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Лелеченко Анжела Павлівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ.

Рецензенти:

Грищенко Ірина Миколаївна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування

Горбата Людмила Петрівна, доктор філософії, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ.

Офіційні опоненти:

Бобось Олександр Леонідович, доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та адміністрування Закладу вищої освіти “Університет трансформації майбутнього”.

Майстренко Катерина Миколаївна, кандидат наук з державного управління, доцент, асистент кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки Білоцерківського національного аграрного університету.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Шевченка Романа Петровича:

“за” – 11

“проти” – немає

“утримались” – немає

Головуючий на засіданні:

в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування, доктор наук з державного управління, професор

Алла КОЖИНА

Секретар засідання:

доцент кафедри публічного управління та адміністрування КАІ, кандидат наук з державного управління, доцент

Галина НЕСТЕРЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень та трансферу технологій КАІ, доктор технічних наук, професор

Сергій ГНАТЮК